

STORTINGET

Representantforslag 108 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Margret Hagerup, Erlend Svardal Bøe, Sandra Bruflot og Kari-Anne Jønnes

Dokument 8:108 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Margret Hagerup, Erlend Svardal Bøe, Sandra Bruflot og Kari-Anne Jønnes om lovfestet rett til barnehageplass for barn født i desember, innen utgangen av måneden de fyller ett år

Til Stortinget

Bakgrunn

For familier med barn født i desember representerer barnehageopptak en særlig utfordring. Mens barn født fra august til og med november har lovfestet rett til barnehageplass innen utgangen av måneden de fyller ett år, må barn født i desember vente ytterligere syv til åtte måneder før denne rettigheten inntreffer. De økonomiske og praktiske utfordringene er betydelige for foreldrene, men mest alvorlig er det at barna får vesentlig mindre tid i barnehagen før skolestart.

I 2023 ble det ifølge Statistisk sentralbyrå født 3 577 barn i desember, som er måneden med færrest fødsler. For disse familiene har forskjellen i fødselsdato store konsekvenser. Mens barna som ble født i november får rett til barnehageplass samme måned året etter, må barna som ble født i desember, vente til hovedopptaket i august året etter, før de har rett på plass. Det betyr at barn født i desember får fire år i barnehagen, mens barn født i november til sammenligning får rundt fire år og ni måneder. Dette er særlig problematisk ettersom en god barnehagestart legger grunnlaget for fremtidig læring og utvikling og er avgjørende for å sikre en vellykket overgang til skolen. Vi vet at de første leveårene er kritis-

ke for barns utvikling av språk, tallforståelse og sosiale ferdigheter. Allerede ved 2,5-årsalderen kan man observere forskjeller i barns mestring av disse områdene. Barn født sent på året er allerede mer utsatt for å henge etter på skolen, noe som kan forsterkes ytterligere av redusert tid i barnehagen.

Da Høyre satt i regjering, ble retten til barnehageplass utvidet slik at barn født i september, oktober og november fikk rett på plass innen utgangen av måneden barnet fylte ett år. Etter regjeringsskiftet har denne utviklingen stoppet opp.

For familiene innebærer dagens ordning ofte behov for ulønnet permisjon i perioden mellom endt foreldrepermisjon og barnehagestart. Dette rammer særlig kvinners yrkesdeltagelse, da det er fem ganger så mange kvinner som menn som tar ulønnet permisjon (Bakken, Frøydis, «Ulønnet og lønnet foreldrepermisjon – mødre og fedres bruk og vurderinger», Arbeid og velferd (2022 utgave 1)). Dette bidrar til å forsterke eksisterende kjønnsforskjeller i arbeidslivet gjennom å påvirke særlig kvinners lønnsnivå, karriereutvikling og pensjonsopptjening. Totalt inntektstap, regnet ut fra gjennomsnittslønn fratrukket kontantstøtte fra januar til juli, vil ligge på rundt 338 000 kroner.

Ved å sikre barn født i desember rett til barnehageplass innen utgangen av måneden de fyller ett år, kan en gi disse barna mer tid i barnehagen og bedre forutsetninger for læring og utvikling. Samtidig er det med på å lette byrden for småbarnsfamilier i en krevende livsfase og sikre økt yrkesdeltagelse for foreldrene.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige lovforslag for å sikre at barn født i desember får rett til barnehageplass innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år, på lik linje med barn født i september, oktober og november.

5. mars 2025

Erna Solberg

Margret Hagerup

Erlend Svardal Bøe

Sandra Bruflot

Kari-Anne Jønnes